

קמפיין "איסנאד" במלחמה בין ישראל לאיראן

דוד סימן טוב | 19 באוגוסט, 2025 | גיליון 2028

קמפיין "איסנאד" הוא מאמץ מתוחכם ורחב היקף של התערבות זרה, שעומדת מאחוריו תנועה עממית לכאורה, המזדהה עם האחים המוסלמים, ומטרתו לסייע לחמאס במלחמתו בישראל ברצועת עזה באמצעות השפעה תודעתית רחבה ברשתות החברתיות. הקמפיין עושה שימוש בטכניקות של לוחמה פסיכולוגית והתחזות לפרופילים ישראלים מזויפים, על מנת ליצור רושם של ביקורת פנימית אותנטית נגד המדינה ולערער את הלגיטימציה הציבורית בישראל למלחמה. עם פרוץ המלחמה בין ישראל לאיראן ביוני 2025, קמפיין "איסנאד" התאים את מסריו בכוונה לערער את המורל הציבורי ולהחליש את החברה הישראלית. הקמפיין התמקד במסרים של ייאוש, הפחדה וביקורת נוקבת על הממשלה, במקביל לניסיונות לזרוע חוסר אמון במוסדות המדינה תוך ניצול מתחים בחברה הישראלית. נוכח איומים מסוג זה, עולה הצורך לגבש מענה מערכתי שיכלול את חיזוק מודעות הציבור לפעילות עוינת ברשתות וכן שיתוף פעולה הדוק בין הממשלה לבין החברה האזרחית וחברות טכנולוגיה והציבור בכלל, על מנת לזהות ולחסום תכנים זדוניים בשיח הציבורי.¹

["איסנאד" \(ISNAD\)](#) הוא קמפיין התערבות זרה אזרחי-אסלאמיסטי, שהושק בדצמבר 2023 על ידי עזאדין דווידאר, בעברו איש אופוזיציה מצרי גולה ותומך האחים המוסלמים. הקמפיין מגדיר עצמו כ"תנועת התנדבות עצמאית ועממית" הכוללת אלפי מתנדבים ממדינות רבות. מטרתה, כפי שמוגדר בערוץ הטלגרם שלה, "לתמוך בפלסטיין על ידי כתיבת בלוגים בשפות שונות ושבירת מגבלות הצנזורה התקשורתית". איסנאד רואה את עצמו כ"זרוע הפסיכולוגית של ה"התנגדות" וכמאמץ משלים להתנגדות האלימה של חמאס, והוא מנצל כלים דיגיטליים ביניהם רשתות חברתיות, כלי AI כלי מעקב, ניתוח נתונים, ושירותי VPN. הקמפיין מתפקד כהתארגנות אזרחית אך נוכח התמשכותו לאורך זמן והואיל ויש לו מטרות אסטרטגיות נוספות (למשל נגד מצרים), ייתכן שהוא נהנה מתמיכת שחקן אסטרטגי עלום. קמפיין זה הינו דוגמא לאתגר אסטרטגי המכונה במערב Foreign (Influence and Manipulation of Information) ואשר מדינות דמוקרטיות רבות והאיחוד האירופי בפרט חותרים לתת לו מענה מערכתי.

¹ תודה ל"קו החרדי" על סיוע באיסוף מידע אודות איסנאד וכן סיוע בכתיבת המאמר.

הקמפיין פועל ברשתות החברתיות, נוקט טקטיקות לוחמה פסיכולוגית ומתבסס על אלפי מתנדבים המתחזים לישראלים שמפיצים מסרים בעברית. מטרתו העיקרית היא להגביר את הלחץ הציבורי בישראל לסיים את המלחמה ברצועת עזה תוך ניצול השסעים הפוליטיים בחברה הישראלית, ערעור תחושת הביטחון ועידוד התנגדות אזרחית בשם סוגיות פוליטיות וחברתיות שעל סדר היום. עם תחילתה של מלחמת 12 הימים בין ישראל לאיראן, המשתתפים בקמפיין החלו להפיץ באינטנסיביות תכנים שנועדו לזרוע פחד ובלבול בקרב הציבור, לערער את האמון בממשלה ובמערכת הביטחון, לפגוע בחוסן החברתי של ישראל ולהחליש את התמיכה הציבורית במאמץ המלחמתי.

לשם ניתוח פעילות רשת איסנאד זוהו ביטויים נפוצים וחוזרים בפוסטים שפורסמו החל ב-13 ביוני 2025 (תחילת המלחמה מול איראן) ברשתות החברתיות. באמצעות כלי AI חדשניים ובחינה פרטנית נחשפו דפוסים חוזרים של תכונות המאפיינות פרופילים לא אותנטיים. בעזרת המסרים הקבועים שזוהו, נוצרו אשכולות של פוסטים לפי דמיון – זהות או כמעט זהות – בתוכן, כדי לאתר חשבונות המתאפיינים בהתנהגות מתואמת. אלה סומנו כמתחזים פוטנציאליים. כך זוהו מאות פרופילים מתחזים בפלטפורמת X ועוד עשרות בפייסבוק ובטיקטוק.

אסטרטגית הפעולה של איסנאד

התחזות לישראלים: התחזות לישראלים היא הרכיב הדומיננטי בקמפיין "איסנאד", המאפשר למסרים להיראות כאילו מקורם בחברה הישראלית עצמה. המתנדבים מפעילים פרופילים מזויפים ברשתות החברתיות ומאמצים שמות וביוגרפיות בעברית וכן תמונות פרופיל הנתפסות כאמינות. הקמפיין מודע לשגיאות לשוניות בעברית שמקורן בשימוש בתוכנות תרגום ומנסה להתמודד איתן באמצעות שימוש בטקסטים קצרים המועתקים מציורים אותנטיים של ישראלים ומועברים לפעילים באמצעות בוט בטלגרם, המכיל תגובות מוכנות בעברית עם תרגום לערבית.

הצפת השיח: "הצפת השיח" היא אסטרטגיה מרכזית בקמפיין, המשקפת הערכה שחזרתיות של מסרים חוזרת ומשפיעה על התודעה. מטרת הקמפיין היא להציף את השיח הישראלי באלפי מסרים מדי יום, במטרה להשפיע על דעת הקהל הישראלית בהתאם למטרות חמאס. אלפי מתנדבים מגיבים לפרופילים ישראלים בעלי חשיפה גבוהה ברשתות החברתיות, דוגמת כלי תקשורת, עיתונאים, ופוליטיקאים, וכן פרופילים מחוגי המחאה.

הקצנת השיח: להגברת האפקטיביות, פעילי הרשת מאמצים לרוב זהות פוליטית של פעילי מחאה והתנגדות לממשלה, ומנסים לגרור אותם להקצנת המסרים ואף לקריאה לסרב לשרת בצה"ל.

הסתגלות ולמידה: הקמפיין מפגין גמישות ולמידה מתמדת; לאחר הסרת חשבונות נרחבות בשנה האחרונה, הוא מתאושש במהירות ומפעיל פרופילים חדשים, תוך הרחבת פעילות לפלטפורמות פייסבוק וטיקטוק, למשל. הוא אף עבר משיטת פעולה ריכוזית למבוזרת כדי

למנוע את זיהוי הרשת. כך, המתחזים נמנעים ממעקבים ו"ריטוואלים" (ציוץ מחדש) הדדיים, הנפוצים ברשתות השפעה אחרות. בנוסף, כדי לחמוק מגילוי הרשת מפעילה בינה מלאכותית, המאפשרת לה להפיק תכנים זהים-שונים ולחמוק מגילוי המבוסס על זיהוי תכנים חוזרים.

מבנה ותפיסת הפעולה של הרשת

קמפיין "איסנאד" מתבסס על מודל פעולה המשלב צוות ניהול מצומצם של עשרות אנשי ניהול, שמפעילים את הרשת ומומחים שמסייעים לאלפי מתנדבים ממדינות שונות (בעיקר מטורקיה ומצרים). המתנדבים, שאינם נדרשים לידע מוקדם בעברית או רקע טכני, מקבלים הנחיות ליצירת פרופילים ישראלים מזויפים ועוברים תקופת ניסיון קצרה. מנהלי הקמפיין חוקרים לעומק את החברה הישראלית, מנטרים אירועים יומיים ומנסחים תכנים בעברית (טקסטים, איורים, סרטונים) בתגובה מהירה להתפתחויות. הם מנתחים את תגובות הישראלים למסרים על מנת לשפר את הפעילות. הפעילים מקבלים באופן שוטף מסרים עדכניים להפצה בעברית, והם מפיצים אותם בפלטפורמות השונות כתגובות לישראלים ברשתות החברתיות, בקבוצות ישראליות בפייסבוק ועוד. הפעילים אף מבצעים "פעילות הסוואה" יומיומית בפרופילים שלהם במטרה לשוות לפעילותם תדמית אותנטית, באמצעות שיתוף חדשות ישראליות, תכנים של פעילי מחאה בולטים ותכנים א-פוליטיים.

פעילות "איסנאד" ב-X מוכרת בישראל על-ידי הגורמים הרלוונטיים בחברה האזרחית ובקרב גורמי הביטחון והמשתמשים החשודים כלא אותנטיים הוסרו פעמים רבות בשנה וחצי האחרונות. עם זאת, פעילות הרשת בפייסבוק ובטיקטוק קשה יותר לאיתור, ועל כן הפעילות בהן הצליחה עם הזמן להשתרש ופרופילים רבים של הרשת מעורבים משמעותית בשיח הישראלי בפלטפורמות וכך מקדמים את מטרות הקמפיין.

עיקרי פעילות איסנאד במלחמה

עם תחילת פעולת הרשת בשפה העברית היא התמקדה בביקורת חריפה כלפי מדיניות הממשלה בהקשר לניהול המלחמה ברצועת עזה, אי היכולת לשחרר את החטופים שבידי חמאס, ואף טענות שראש הממשלה נתניהו מעדיף את הישרדותו הפוליטית על הבטחון הלאומי. ובהמשך, עם פתיחת המלחמה עם איראן ("עם כלביא") הרשת עברה להדהד מסרים המשדרים פחד מהמצב הבטחוני, חוסר אונים, תסכול, וחשש לביטחון האזרחי. כך ניסו הפרופילים המזויפים לחולל פגיעה במורל ותחושות ייאוש בקרב הציבור, ולערער את הלכידות בחברה הישראלית. מוביל הרשת, דוידאד, הגדיר [בהודעה מוקלטת](#) ב-19 ביוני, כי "תפקיד איסנאד לסכל את ניסיונות ההפחדה של ישראל מזה ולהגדיל את נוקי הפגיעה בישראל, כדי לפגוע בדימוי שלה כבלתי מנוצחת".

ביקורת כלפי הממשלה והעומד בראשה

רבים מהמסרים המופצים על ידי הקמפיין מביעים חוסר אמון בתפקוד הממשלה ומאשימים את העומד בראשה בכישלון בהגנה על האזרחים ובחוסר יכולת לנהל את המשבר הביטחוני:

- טענות על רשלנות במתן מענה לצרכים חיוניים של האזרחים, למשל המצאת מקלטים ראויים, במיוחד לאנשים עם מוגבלויות: "האוכלוסייה נטולת ממ"דים, מקלטים והגנה, והמטרות של האיראנים ממוקמות בתוך הערים הגדולות".
- האשמת ראש הממשלה בנימין נתניהו בהעדפת מעמדו הפוליטי על חשבון ביטחון המדינה: "הוא גורר את כולנו למלחמה עד שינקה את עצמו במשפט, לא מעניין אותו כמה אנשים ימותו, יפצעו, יאבדו הכל".
- קריאות לחשבון נפש על חוסר ההתקדמות במלחמה מול חמאס בעזה, וכן חוסר התקדמות במצב החטופים והפסקת הלחימה: "הזוי ובלתי נסבל שלוחמים עדיין נמצאים בעזה... כל נושא עזה כעת ב־hold, כולל נושא החזרת החטופים... והדעת לא סובלת זאת".

תחושת ייאוש וחוסר תקווה

מסרי "איסנאד" משדרים תחושת ייאוש וחוסר תקווה של הציבור הישראלי, כביכול. הם מתארים את המצב כבלתי צפוי ובלתי אפשרי, תוך הצגת ישראל כמדינה שבה האזרחים אינם שולטים בגורלם.

- תיאור המצב כ"מלחמה משוגעת", שבה האזרחים הפכו לחיילים, חיים תחת לחץ מתמיד ותחושת חוסר אונים - "אנשים פה קיבלו כמובן מאליו שצריך להיפגע, להיהרס ולמות"
- אזהרה מפני הרס רחב היקף: "אין עיר מושב או יישוב שלא ייפגע", ו"איראן תהפוך את החיים שלנו לגהינום!"
- ציון ההשפעה הרגשית הקשה של המלחמה, דוגמת טראומה לילדים וחוסר ביטחון אישי: "אנחנו מגדלים דור של ילדים טראומטיים", ו"החיים שלנו יהפכו להיות סיוט מוחלט".

הבעת חוסר אמון בגופים רשמיים בישראל

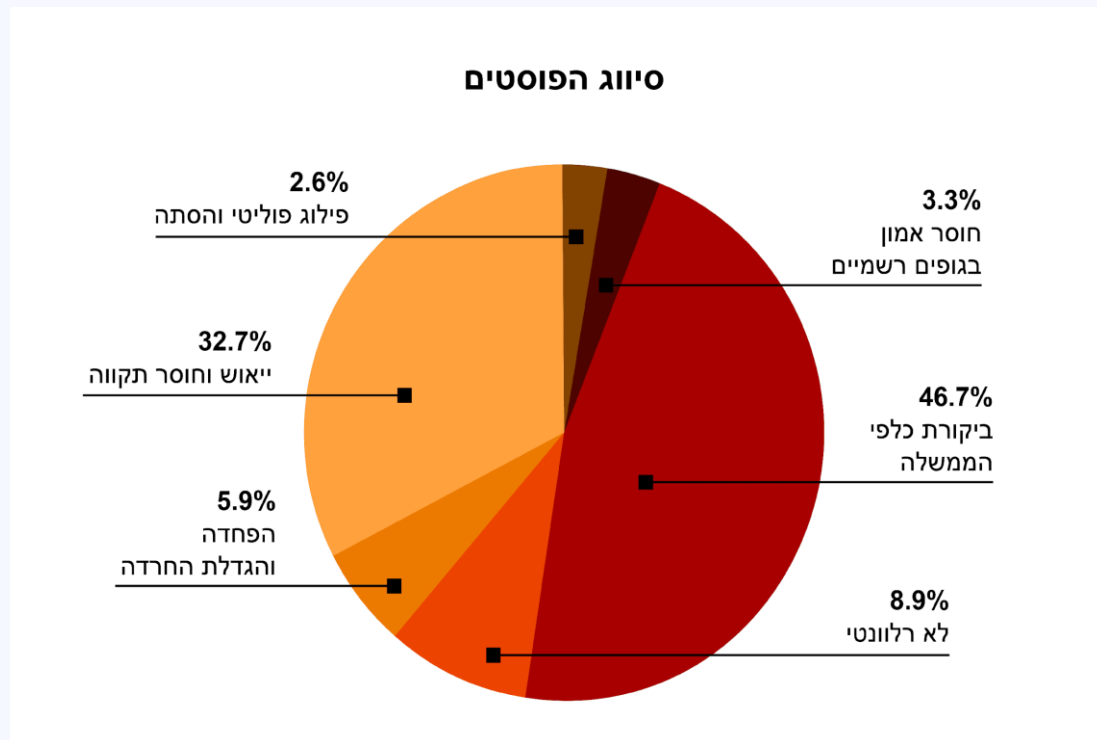
המסרים מצביעים על תחושת חוסר אמון בגורמים רשמיים, כגון פיקוד העורף ואף התקשורת הישראלית:

- תלונות על כך שהממשלה לא מעדכנת את הציבור במידע חיוני ובנזקי המלחמה: "אי אפשר להבין מה קורה בתקשורת הישראלית: התמסרות מוחלטת לכיסוי הפגזה אמריקאית כירורגית באיראן. הרחובות שנמחקו הבוקר ברחבי הארץ במטח טילים? נעלמו בין הפסקות הפרסומות. ההתנהגות הברברית של שוטרים? לא מעניין. החטופים? יחכו".
- נטען שהממשלה שותקת לגבי שמועות וכך מעמיקה את תחושת חוסר הביטחון של הציבור, תוך חיזוק תחושת נטישה בקרב האזרחים.

פלגנות וקריאה לאלימות

במטרה לערער את הלגיטימציה למלחמה, "איסנאד" מפיצים מסרים שמדגישים את הפילוג הפוליטי הקיים בחברה הישראלית ומאשימים את הממשלה על כך שאינה מצליחה לשמור על אחדות העם:

- קריאה ל אלימות נגד ראש הממשלה – מנוסחת בלשון בוטה, וכן תמיכה בפעילות מחאה שלפי הפרסומים ניסתה להשיג טיל RPG בניסיון לפגוע בראש הממשלה.
- מסר שנועד ליצור פילוג פנימי קורא לאיראן לפגוע בתומכי הממשלה בלבד.

גרף 1: פילוג הנושאים בהם עסקו חשבונות איסנאד במהלך המלחמה, מדגימה של 538 פוסטים מ-10 חשבונות מזוהי-איסנאד

על רקע המלחמה זוהתה פעילות של מספר משתמשים מרשת איסנאד שבחרו בקו "ימני", זאת בשונה ממדיניות הרשת עד כה, שהתמקדה בגורמי אופוזיציה. אלו הפיצו סרטוני נפילות טילים והעבירו מסרים של הבעת צער על נזקי המלחמה והרוגים, לצד שיח של תמיכה ואהדה לראש הממשלה. יתכן שדפוס פעולה זה מסמן תשתית לפעולה משני צידיה של המערכת הפוליטית-חברתית בישראל.

לצד הפעילות הפנים-ישראלית המוסווית, איסנאד חותרת לאתגר את מצרים ובמידה פחותה גם את ירדן, מבחוץ ומבפנים, וקוראת לאזרחיה להתקומם נגד המשטרים המסייעים לישראל כפי שמציגים זאת מפעילי הקמפיין. מרבית הטענות מופנות לעבר מצרים בגין מה שנתפס כסיוע לישראל, היעדר לחץ על ישראל ומניעת מחאה ציבורית במדינה. בין היתר, הנשיא סיסוי מוצג כ"מאבטח" של ראש ממשלת ישראל בנימין נתניהו. המסרים ברשת מבחינים בין

העם המצרי לבין המשטר וקורא לעם חומרים רלוונטיים להפצה ברשת. זאת, לצד קריאה לאזרחים ערבים מחוץ למצרים למחות נגד המשטרים במדינותיהם. בערוץ הטלגרם של הרשת ניתן ביטוי להפגנות במערב המופנות לעבר שגרירויות מצרים וירדן.

מסקנות והמלצות

קמפיין "איסנאד", שהחל להתגבש כמבצע השפעה מתמשך כבר בדצמבר 2023, עבר שינוי עם פרוץ מלחמת 12 הימים בין ישראל לאיראן ביוני 2025. המעבר ממסרים כלליים נגד מדיניות ישראל לעבר לוחמה פסיכולוגית שיטתית נגד הציבור הישראלי מעיד על שינוי אסטרטגי: במקום להתמקד במסרים פרו-פלסטיניים התמקד הקמפיין ישירות במאמץ לערער את הלכידות הפנימית של החברה הישראלית, לזרוע פחד וחוסר אמון, וכן לעודד אלימות נגד ראש הממשלה.

קשה להעריך במדויק את השפעת הקמפיין, אולם נראה שהוא לא הצליח לחדור לשיח התקשורתי בישראל בעת המלחמה עם איראן. בין הסיבות לכך: מיקוד הקשב בטילים ששוגרו לערי ישראל וגרמו נזק, וקמפיין הריגול שהפעילה איראן באותה העת.

הצטברות מהלכי התחזות ושליחת מסרים באופן מוסווה, באמצעות גורמים זרים שבכוונת זדון מנסים לפגוע במדינת ישראל פנימית, עלולים לסכן את המבנה הפנימי, המוסדי, השלטוני, והחברתי של החברה הישראלית, או של כל חברה דמוקרטית בה הליכים כאלה מתקיימים. האתגר להתמודד עם איום זה נובע מכך שהוא מתרחש בזירה פתוחה וחופשית של רשתות חברתיות. בזירה זו, שאינה מפוקחת ושאינה רגולציה, שואפת לאפס יכולתו של הציבור למנוע מ"המתחזים" לפעול ולהטעות משתמשים רבים, וכאן סכנתה הגדולה.

במסגרת התמודדות עם אתגר ההשפעה וההתערבות הזרה ברשתות החברתיות, ואשר איסנאד מהווה דוגמה מוחשית לכך, נדרשים:

1. הכרה באיום ההתערבות הזרה ברשת כאתגר אסטרטגי, הצפוי לאיים על ישראל בשנים הקרובות, ובמיוחד בשנת בחירות.
2. הקמת גוף ייעודי למעקב אחרי לוחמה תודעתית – גוף בין-משרדי עם סמכויות מעקב, ניטור, הערכה והפצה נגדית של מידע.
3. החלת רגולציה על פלטפורמות הפצה של תעמולה זרה – יצירת מסגרת משפטית המחייבת שקיפות זהותית בפעילות פוליטית ברשתות.
4. שילוב החברה האזרחית – סיוע להתארגנויות אזרחיות המבקשות לרתום את חוכמת ההמונים לניטור מבצעי השפעה זרה זדונית, קידום תוכניות חינוך דיגיטלי ואוריינות תקשורתית בציבור הישראלי.

עורכי הסדרה: ענת קורץ ואלדד שביט